

Sanskrit-

३१२५

83
14

कुल्लु रज्जु म

वाधिराज कुल्लु

83
14 ✓

Shulba Sutra:

शुल्बसूत्रस्य बोधायनी स्यात्प्रारम्भः

Sam Smith -

83
14

83
14

दपस्योत्तरस्यां श्रोत्रांगं गृह्यते सत्येव दक्षिणेऽसेऽन्वाहार्यपवनः पूर्वस्योत्तरेऽस आहवनीयोऽपि वागार्हपत्याहवनीययोरंतरा कं पंचधा षोढा
 वासंभज्य षष्ठं सप्तमं वा भागमागंतुमुपसमस्य समं त्रैधं विभज्य पूर्वस्मादं त्याह्वयोर्भागयोर्लक्षणं करोति गार्हपत्याहवनीययोरंतो नियम्य लक्षणे
 न दक्षिणा पायम्य लक्षणे न दक्षिणमप्यम्य शकुनिहंतित दक्षिणाग्नेरायतनं भवति अपि वा प्रमाणं पंचमेन वड्येत्तत्सर्वं पंचधा संभुज्या परस्मादं त्या
 ह्वयोर्भागयोर्लक्षणं करोति तयोः पाशो प्रतिमुच्य लक्षणे न दक्षिणा पायम्य लक्षणे शकुनिहंतित दक्षिणाग्नेरायतनं भवति विपर्यस्येतनोत्करो वा
 व्यातोऽपरेणाहवनीयं यजमानमात्री वेदिर्भवतीति दार्शपोर्णमसिकाया वेदे विज्ञायते तस्यास्त्रिभागेन पश्चात्तिरश्चीतस्या एवाऽर्द्धपुरस्तात्तिरश्च
 वंदीर्ध्वचतुरस्रमेकतोणिमद्विहत्स्य सक्त्युशंकुनिहत्स्य द्यावती पार्श्वमानी द्विरस्य स्यावती ए रज्जुभयतः पाशांकुता मध्ये लक्षणं करोति दक्षिणयोः पा
 श्वयोः पाशे प्रतिमुच्य लक्षणे न दक्षिणा पायम्य लक्षणे शकुनिहत्स्य तस्मिन्पाशो प्रतिमुच्य लक्षणे न दक्षिणं पार्श्वपरिक्लिखेदेतेनोत्तरं पार्श्वं व्याख्यातं
 पूर्वपार्श्वं तथा द्विरस्य सक्त्युशंकुनिहत्स्य द्यावती पार्श्वमानी द्विरस्य स्यावती ए रज्जुभयतः पाशांकुता मध्ये लक्षणं करोति दक्षिणयोः पा
 श्वयोः पाशे प्रतिमुच्य लक्षणे न दक्षिणा पायम्य लक्षणे शकुनिहत्स्य तस्मिन्पाशो प्रतिमुच्य लक्षणे न दक्षिणं पार्श्वपरिक्लिखेदेतेनोत्तरं पार्श्वं व्याख्यातं
 योगस्तस्या व्याख्यातोरधसंमिते त्पक्षे विराट् संपद्यते तेषां त्रिभ्यामात्री चतुरस्रं सक्त्युशंकुनिहत्स्य द्यावती पार्श्वमानी द्विरस्य स्यावती ए रज्जुभयतः
 वेदिर्भवतीति पेत व्यावेदे विज्ञायते महावेदे स्तृतीयेन समचतुरस्रं कृताया तृतीय करणी भवति नवमस्तु भूमे भोगा भवति यजमानमात्री चतुस्रं
 सक्त्युशंकुनिहत्स्य द्यावती पार्श्वमानी द्विरस्य स्यावती ए रज्जुभयतः पाशांकुता मध्ये लक्षणं करोति दक्षिणयोः पाश्वयोः पाशे प्रतिमुच्य लक्षणे न दक्षिणा
 पायम्य लक्षणे शकुनिहत्स्य तस्मिन्पाशो प्रतिमुच्य लक्षणे न दक्षिणं पार्श्वपरिक्लिखेदेतेनोत्तरं पार्श्वं व्याख्यातं
 विहारास्त्रिंशत्पदानि प्रक्रमवापश्चात्तिरश्ची भवति षट्त्रिंशत्पदानि चतुर्विंशतिः पुरस्तात्तिरश्चीति महावेदे विज्ञायते मानयोगस्तस्या व्याख्या
 त आहवनीयात्पद प्रक्रमान्महा वेदिस्तत एकस्मिन्सेदे स्तृशकमुदकसप्त विंशत्यरत्नयोः षादशे तेषां ततश्चतुर्षु हविर्धानं तदशकं द्वादश
 कं वामानयोगस्तयो व्याख्यातौ पावटीया कं कोरधं प्रक्रममवशिष्योत्तरवेदि विमिमीते दशपदोत्तरवेदिर्भवतीति सोमे विज्ञायते मानयो

चिन्वीतप्रथमं चिन्वानइति पंचमायां वाचितैस्संख्यां पूरयेद्विशतांश्चेत्त्रिकीर्षत्वं चोडाभिर्नीकसदः समानसंख्यं प्रतीयात् ५ पशुधर्मो ह वा अ
ग्निर्यथाह वै पशोर्दक्षिणे वामयदक्षिणं पार्श्वतदुत्तरेषामुत्तरं यदुत्तरेषां दक्षिणं तद्वक्षिणेषामुत्तरं यद्वान्वंतत्समानमेव मिष्टकानां रूपाण्युप
दध्याद्यादक्षिणावृतो लेखास्तादक्षिणं तउपदध्यात्सव्यावृतउत्तरतः क्रजुलेखाः पश्चाच्च पुरस्ताच्च भवति त्र्यालिखितामध्येऽथयाविशयस्याय
थाह वै पशोः पृष्ठवर्गो वै कस्मिन्पार्श्वे व्यतिरेकेण न वर्तते नैवा परास्मिन्नेव तासामुपधानं प्रतीयादथापि ब्राह्मणं भवति प्रजापतिर्वा अथवाग्नि
रवदध्युः पृथ्व्यास्तस्येष्टका अस्थानीति तस्माद्बहिस्तन्वं चेत्त्रिनुयात्तन्वा पल्लयं मध्ये रात्मा पल्लय मध्यात्सदध्यात्प्रांन्वमेनां चिनुतइति वि
हायतेऽमृन्मयीभिरनिष्टकाभिर्न संख्यां पूरयेद्विष्टकां चिद्वा अन्याग्निः पशुभिर्दन्पइत्येतस्माद्ब्राह्मणात्पशुर्वा एषयदग्निर्योनिः खलु वा ए
षापशोर्विक्रियतइति लोकवाधीनिद्रव्याण्यवटेषूपदध्यान्मुंडलमृषभां वैकणश्मितांष्टकां सुलक्ष्माणि प्रतीयाद्विष्टकामं त्रयोविष्टका
व्यतिरेके लोकप्राणाः संपद्यते परिमाणाभावाद्दतितानेवष्टकागणानत्रोपदध्यात्पंचलोकं पृणामंत्रव्यतिरेकेऽक्ताः शर्कराः संधिषूपदध्या
त्प्रांन्वीरुपदधातिप्रतीन्वीरुपदधातीति कर्तुमुंखवादः पुरस्तादन्याः प्रतीन्वीरुपदधातिपश्चादन्याः प्रांन्वीरित्येव वर्गवादश्चतुरस्रास्वेव तदु
पपद्यते ६ नखं रामुपदध्यान्निन्तामुपदध्यान्कुल्लामुपदध्यान्जजीणामुपदध्यान्लक्ष्मामुपदध्यान्स्वयमातंग्याः स्वयं चित्तावुपद
ध्याद्द्वे प्रमाणमिष्टकानां जानोः पंचमेनकारयेदध्वेनाकसदां पंचचोडानां च यकोषपाकाभ्यां प्रतिहसतपुरीषेण तत्संपूरयेत्पुरीषस्य
नियतपरिमाणत्वाद्वाप्याममात्री भवतीति गार्हपत्यचितेर्विहायते चतुरस्रत्वे केषां परिमंडलेत्येकेषां चतुरस्रः सप्तधा विभज्यतिरश्च्यो
त्रधा विभज्येदपरस्मिन्प्रस्तारउदीन्वीरुपदधातिसमचतुरस्राश्चेदुपदध्याद्वाप्यामषष्ठेनेष्टकाः कारयेच्चतुर्थेन तत्तीयेनेति तासां नवप्रथ
माद्वादशाद्वितीयाइति पूर्वस्मिन्प्रस्तारउपदधातिपंचतृतीयाः षोडशप्रथमाइत्यपरस्मिन्परिमंडलायां यावत्संभवेत्तावच्चतुरस्रं कृत्वा तं नव

धाविभजेऽधीःस्त्रिधात्रिधेत्यपरंतथोपदध्याद्यथाप्रध्वनीकेषुस्यक्तयोभवन्तिधिस्या एकाचितीकाश्चतुरस्त्राःपरिमंडलावातेषामाग्नीध्रीयंत
वधाविभज्यैकस्याःस्थानेश्मानमुपदध्यादथहोतुर्धि ह्यमंनवधाविभज्यपूर्वांस्त्रिभागानेकैकद्वेधाविभजेदधेतरांनवधाविभज्यमध्यमं
वर्द्धोद्दोभागोसमस्येदधमाग्नीलीयंत्रेधाविभज्यपूर्वापरौभागोपंचधाविभजेदुरव्यभस्मनासः सृज्येष्टकाःकारयेदिति संवत्सरप्रभृत
एवेतदुपपद्यतेनरात्रिप्रभृत एवमस्यमंत्रवतीतितीक्ष्णलिष्टं दध्नि तंस्त्रिषाहस्य परस्ताच्चिन्वीतकामविवेकात्तस्यरूपं श्येनाकृतिर्भ
वतीति ७ इतिद्वितीयः ८ अथवेभवतिइयेनावितिचिन्वीतस्त्वर्गकामइत्याकृतिर्द्वेविध्यंचतुरआत्माइयाकृतिश्चविज्ञायतउभ
यंब्राह्मणंपंचदक्षिणायाः श्रोण्यामुपदधातिपंचोत्तरस्यांबस्तोवयइतिदक्षिणेः सउपदधातिवृष्टिर्वयइत्युत्तरेव्याधोवयइतिदक्षिणेप
स्तउपदधातिसिंहोवयइत्युत्तरेपुरुषोवयइतिमध्येइतिचापरंक्वसांवा एषप्रतिमयाचीयतेयदग्निमुत्पततांक्वाययेत्यर्थः समचतुरस्त्राः
भिरग्निंचितुतेदेव्यस्यमानुषस्यव्यावृत्त्याइतिमैत्रायणीयब्राह्मणंभवति तस्येष्टकाश्चतुर्थेनपंचमेनषष्ठेनदशमेनेत्यग्निंविमिमीति
पावान्पुरुषऊर्ध्वबाहुस्तावदंतरालेवेणोष्ठिद्वेकरोतिमध्येतलीयंयदमुत्रस्यवपाकरोतितदिह्वेणुनाकरोतितस्यात्मासमचतुरस्त्रश्चत्वारः
पुरुषाःपक्षः समचतुरस्त्रःपुरुषः सतुदक्षिणंतोरालिनाद्राघीयानेनेनोत्तरःपक्षोव्याख्यातःपुच्छः समचतुरस्त्रःपुरुषस्तमन्ववस्तात्मादेशेनवध
येदेवंसारस्त्रिंशदशः सप्तविधः संपद्यतउपधानेपक्षाग्रादुत्तरतःपुरुषतृतीयवेलायांचतस्रःपंचम्यस्तामभितोद्देहोपादेष्टकेततोष्टौचतुर्थः
पक्षत्रोषंपञ्चभागीयाभिःप्रच्छादयेदेतेनोत्तरःपक्षोव्याख्यातःपूर्वापरयोःपुच्छपार्श्वयोश्चतुर्भागीयाउपदध्यादक्षिणेनोत्तरयोःपादेष्टकाःत्रोष
मग्निपंचमभागीयाभिःप्रच्छादयेदष्टद्विशतःप्रस्तारोऽपरस्मिन्प्रस्तारेपक्षाग्रादुत्तरोर्ध्वव्यायामवेलायांतिस्त्रास्तिस्त्रःषष्ठोद्देहिपदेइतिविप

सस्तमुपदधादेवमुत्तरेदक्षिणास्याः श्रोण्यां नवषष्ठश्चतुरस्वकुतास्तथोत्तरस्यां नवषष्ठो द्वे इति दक्षिणादंसः सोत्तरादंसा द्विपर्यासमुपदधाकेष
मग्निपंचमभागीयाभिः प्रकादयेदेष द्विजातः प्रस्तारो व्यत्यासं विनुयाद्यावतः प्रस्तारो व्यत्यासं विनुयाद्यावतः ८ अथापरः पुरुषस्य पंचम्यस्ता एवेकतो व्यर्थास्ता
सामर्थाः पाद्याश्चोपधाने पूर्वोपरयोः पक्षपार्श्वयोरर्धेष्टकाः उदीचीरुपदध्यात्तथोत्तरेदक्षिणोत्तरयोः पुरुषपार्श्वयोश्चतस्रश्चतस्रो व्यर्था उदीचीः
पुरुषावस्ताञ्चतस्रो व्यर्धेष्टका उदीचीस्तासामभितो द्वे पादेष्टके जघनेन पुष्ठाप्ययमोरेकैकामर्धेष्टकां प्राचीं शेषमग्निपंचमभागीयाभिः प्रकादये
देष द्विजातः प्रस्तारोऽपरस्मिन् प्रस्तार आत्मस्वक्तिषु पादेषु पादेष्टका उपदध्यात्तासामभितो द्वे अर्धेष्टके पूर्वस्मिन् नदीके पंचपक्षाग्रयोस्तिस्रस्ति
सो व्यर्धो उदीचीस्तासामंतरालेष्टकेकामर्धेष्टकां प्राचीं शेषमग्निपंचमभागीयाभिः प्रकादयेदेष द्विजातः प्रस्तारो व्यत्यासं विनुयाद्यावतः प्रस्ता
रांश्चिकीर्षेत् ९ अथ वक्रपक्षो व्यक्तपुरुषस्तस्येष्टकाः कार्येत्पुरुषस्य चतुर्थ्यस्तासामर्ध्याः पाद्याश्चोपधाने निरुपमक्षणाया पक्षेन मनादेशपाद
ष्टकां चतुर्भिः परिगृहीयादध्वपदेनाध्वध्वपदेन पदसविशेषेण तितेयधादीर्घसंश्लिष्टस्यातां तथाध्वष्टकां कार्येदथाग्निं विमिमीत आ
त्मा द्विपुरुषाया मोदशपदव्यासस्तस्य दक्षिणादंसा उत्तरतो व्यर्धेष्टकां प्रक्रमेत्कक्षणेकरोत्येवमपरतस्तयोरुपरिष्ठात्संधानं नियम्यां समपठिं द्यात्पदेते
नोत्तरांसां सक्तीनामपक्षेदव्याख्याताः स आत्मा शिरोध्वपदव्याममर्धपुरुषव्यासंतस्यां सो प्रक्रमेणापीठं द्यात्पुरुषव्यष्टपदा प्रम्वी द्विपुरुषो
दीचीतस्य पूर्वस्वक्तिं विमिस्त्रिभिः प्रक्रमेत्परिगृह्यात्पक्षोद्वादादशपदव्यासस्तस्य मध्यात्प्रां निषट्पदानि प्रक्रम्य शंकुं निहन्त्या श्रोण्यारेके
कमथेतां स्पंदयापरिचिनुयादंसः स्पंधमपठिं द्यात्पुरस्तात्प्रां चंदद्यात्सनिर्नाम एतेनोत्तरस्य पक्षस्य निर्नामो व्याख्यातः पक्षाग्रयोः प्रक्रमप्रमा
णानि पंचपंचचतुरस्त्राप्यनूचीनानि कुलासर्वाप्यवांचमक्षणायाः पठिद्यार्धान्युद्धरेदेवः सारत्रिप्रदेशः सप्तविधः संपद्यत उपधाने शिरसोप्यये
चतुर्थीमुपदधात्समुर्वी पुरस्तात्पादेष्टके अभितस्तयोरवस्तात्तिस्रस्तिस्त्रश्चतुरस्त्रपाद्याः शेषे पादेष्टकाः त्रिस्तोवस्तात्पंचपादेष्टका व्यतिषक्ता

यज्ञेश्वरः
४

गस्तस्या व्याख्यातश्चात्वालः शम्यामात्रोपरिमितो वाऽथोपरवाः प्रादेशमुरवाः प्रादेशांतराकाश्चरतिमात्रं समचतुरस्त्रं विहस्य स्वक्तिषु शंकुं
निहन्त्या ध्वं प्रादेशेनार्धे प्रादेशेनैकैकं परिमं तुलं परिकिरि वेत्सदः पूर्वाध्वो द्विप्रक्रममवशिष्य अधिष्ठानां द्विप्रादेशो विष्कंभस्तथांतराका आग्नीध्रा
गारपाश्वमानि पंचारत्निरतेन मार्जालीयो व्याख्यातस्तस्यादीची द्वारकुर्वीतिरथाक्षांतराका यूपवटी भवन्तीत्येकादशिन्यां विज्ञायते तस्या
दशानां चरथाक्षाणामेकादशानां च पदानामष्टांशुलस्य चतुर्विंशं भागमाददीत स प्रक्रमः स्यात्तेन वेदिं विमिमीत श्वमे भविंशत्याश्चरथाक्षाणा
मेकविंशत्याश्च पदानामष्टांशुलस्य चतुर्विंशं भागमाददीत स प्रक्रमः स्यात्तेन वेदिं विमिमीतेऽथ प्राच्यैकादशिन्यां पूर्वाध्वं वेदेः पूर्वाध्वोत्पदार्धव्या
समपठिं द्यात्पुरस्तात्प्रां चंदद्यान्नात्राष्टांगुलं विज्ञायते न व्यतिषंगो यूपवटीः पदविष्कंभास्त्रिपदपरिणाहानियूपोपराणीति ४ इति प्रथ
मः ७ अर्धाष्टमाः पुरुषाः प्रथमोऽग्निर्ध्वनवमा द्वितीयो ध्वं दशमा स्तृतीय एवमुत्तरोत्तरं विधाभ्यास एकेकशतं विधा च देत सप्तविध प्रभ
त्येकशतं विधांतमत ऊर्ध्वमेकशतं विधानेव प्रत्याददीतान्गिनिकान्वायश्चकृतूनाहरदन्मत्रश्चमेधाश्चमेधमप्रासवेदाहरदत ऊर्ध्वं विधा
मभ्यस्येतेतरदादियेतातीतवेदाहरदाहस्यकृतां तादेव प्रत्याददीतकथमुरवलुविधामभ्यस्येदादन्मत्रकृतेस्तत्पंचदशभागाल्कुलाविधावि
धायां द्वौ द्वौ भागौ समस्येताभिरर्धाष्टमाभिरग्निं विनुयादध्वं प्रमाणाभ्यासं जानोः पंचमस्य चतुर्विंशेनैवैके समामनं त्यथैक एकविध
प्रभृतीन् पक्षपुष्ठाश्चिन्वतेतन्नोपपद्यते पूर्वोत्तरविरोधादथैकेषां ब्राह्मणं भवति न्येन चिदग्नीनां पूर्वाततिरित्यथा परेषां न ज्ञायाः संवि
क्तेत्वा कनीयां संविचीतेत्यथास्माकं पक्षो भवति न ह्यपक्षः पतितुमर्हत्यरत्निना पक्षो द्राघीयाः सो भवतस्तस्मात् सप्तप्रवयाः सवयाः
सिध्याममात्रो च पक्षो च पुष्ठा च भवतीति नापक्षपुष्ठाभ्यां नो विद्यते न वा सप्तविधस्य पक्षपुष्ठानि विद्यते न च सप्तविधां विवेकविधप्रसंग
स्तस्मात्सप्तविध एव प्रथमोऽग्निर्भेदान् वर्जयेदधरोऽत्रयोः पार्श्वसंधानभेदात्कपदिशतितदग्न्यतेषु न विद्यते न स्वक्तिपार्श्वयोः साहसं

कादीर्घवेतरेवतसः स्वमातंगावकाशउपदध्यादध्याश्रितयोः शेषमग्निबृहतीभिः प्राचीभिः प्रकादयेदध्याश्रितयोः संख्यां पूरयेत् १४ उभयतः प्रउगं विन्वी
 तैतिवावानग्निः सारलिप्रोदेशस्तावतीभूमिपरिमंडलकृत्वा तस्मिन्पावत्संभवेत्तावत्समचतुरस्रकृत्वा तस्याः करणाद्वा दशनेष्टका
 केउपदध्यासंध्यंतयोश्चदीर्घपाद्येवेतरेवतसः स्वमातंगावकाशउपदध्यादध्याश्रितयोः शेषमग्निबृहतीभिः प्राचीभिः प्रकादयेदध्याश्रितयोः संख्यां पूरयेत् १५ इतिवर्तुर्थः ७ रथचक्रवितं विन्वी तैतिविज्ञायते ह्यनिरुखबुधचक्राणि साराणि प्रथिमुक्तानि वा विशेषात्तेमन्यामहेऽन्यतरस्या
 कृतिरित्यथानिचिनिमित्तयावानग्निः सारलिप्रोदेशस्तावतीभूमिपरिमंडलकृत्वा तस्मिन्पावत्संभवेत्तावत्समचतुरस्रकृत्वा तस्याः करणाद्वा दशनेष्टका
 कोरेयेषां षष्ठप्रधारुपधाय शेषमग्निबृहतीभिः प्राचीभिः प्रकादयेदध्याश्रितयोः संख्यां पूरयेत् १६ इतिवर्तुर्थः ८ रथचक्रवितं विन्वी तैतिविज्ञायते ह्यनिरुखबुधचक्राणि साराणि प्रथिमुक्तानि वा विशेषात्तेमन्यामहेऽन्यतरस्या
 स्त्राः कार्येन्मातार्थास्तासां द्वेष्टे पंचविंशतिश्च सारलिप्रोदेशः सप्तविधः संपद्यते तारवन्त्याश्चतुः षष्ठीमावपेत्तानि समचतुरस्रकृत्वा तितस्य षोडश
 काः पार्श्वमानी भवति नयस्त्रिंशत्परिधिष्यंते ताभिर्मंतान्सर्वतः परिचिनुयान्तभिः षोडशमध्यमाश्चतुः षष्टिस्तथाश्चतुः षष्टिर्वेदिर्नभिः शेषानाभिर्मंततः
 परिधिरवेनेमिमंततश्चांतरतश्च नेमिनाभ्यो रंतरालं द्वात्रिंशद्वा विज्ञाय विषयीस्तथागानुद्धरेदवमावापउद्धता भवति नमिश्चतुः षष्टिकृत्वा व्यवलि
 रथमध्ये परिहृषेता अष्टाविंशकृतं भवंत्पराश्चतुः धानोमभिर्मध्यमविभजेदेष प्रथमप्रस्तारोऽपरस्मिन्प्रस्तारेनाभिर्मंतश्चतुर्थवेलायां परिहृषेने
 मिमंततोनोमिश्चतुः षष्टिकृत्वा व्यवलिरेवदराणां पंचधा विभागस्तु परिहृषणयोर्नम्यामंतराले लेरुद्धेनाभ्यामंतराले लेकैकायस्तु केषं नाभस्तदष्ट
 धाविभजेत्स एषषोडशकरणः सारो रथचक्रः १६ इतिषष्ठः ९ द्रोणचितं विन्वी तैतिविज्ञायते ह्यनिरुखबुधचक्राणि साराणि प्रथिमुक्तानि वा विशेषात्तेमन्यामहेऽन्यतरस्या
 चाविशेषात्तेमन्यामहेऽन्यतरस्या कृतिरित्यथानिचिनिमित्तयावानग्निः सारलिप्रोदेशस्तावतीभूमिपरिमंडलकृत्वा तस्मिन्पावत्संभवेत्तावत्समचतुरस्रकृत्वा तस्याः करणाद्वा दशनेष्टका
 र्थं पुरुषोदशंगुलानि प्राचीविभागन पुरुषोददी व्यवे सारलिप्रोदेशः सप्तविधः संपद्यतेऽष्टेकानां विकाराः पुरुषस्य षष्ठ्या एवेकतोऽध्याश्रित
 स्तासामध्याश्रित्यग्नेदाः पुरुषस्य चतुर्थ्य इतिताभ्यां सांस्तु श्रोत्र्यंतरालयोः पद षष्ठीरुपधाय शेषमग्निबृहतीभिः प्राचीभिः प्रकादयेदध्याश्रितयोः संख्यां पू
 रयेदपरस्मिन्प्रस्तारदक्षिणं सध्याश्रित्युदन्वीमुपदध्यातथात्तरे पूर्वस्मिन्ननिके षष्ठांगीयाउपदध्यादक्षिणोत्तरयोश्चतुर्सीगीयाः पुरस्तात्सरोः पा

श्वयोर्द्वयोश्चतुर्भागीयउपदध्यात्तयोरवस्तादभितो ह्यध्याश्रितयोः शेषमग्निबृहतीभिः प्राचीभिः प्रकादयेदध्याश्रितयोः संख्यां पूरयेत् १७ अ
 थापरः पुरुषस्य षोडशीभिर्विंशतं सारलिप्रोदेशः सप्तविधः संपद्यते तासामेकामपोद्धसरोषाः परिमंडलकरोति तत्पूर्वेण रथचक्रवितं व्याख्या
 तपोडशी पुरस्ताद्विज्ञाय उपधाय तया सहमंडलं परिहृषेदवस्तावदवच्छिंत्य तत्पुरस्तादुपदध्यास्त्रधीनां सप्तविधा विभागः प्रथिमध्यमाः प्रक्रमया
 सामवेति चतुरस्त्राणामध्याभिः संख्यां पूरयेदपरस्मिन्प्रस्तारप्रथिमध्यमामाभ्या उपधाय यदवस्तात्तद्दधा विभजेत्स एष नवकोणो द्रोणाविस्तरिमंड
 लः स्मृद्वापरिव्याप्यो पूर्व ५ पारश्वाचक्रवितं व्याख्यातो समुद्रस्य दिक्षु वातालान्वा नमित्वा तैः मः पुरीषः समुद्रउपदध्या सरिवाय्य इष्टकानां द
 शभेदस्तः सर्वाभिः प्रदक्षिणं परिचिनुयात् १८ इति सप्तमः १० अमशानचितं विन्वी तैतिविज्ञायते सर्वमग्निचतुरस्त्रात्पदशभागाल्कृत्वा तेषामा
 र्ख्यातमुपधानं विभिर्भागेर्भागाध्यासं दीर्घचतुरस्रविहस्य पूर्वस्यां करणामध्याश्रित्यालिख्यं तावुद्धरेत्तस्य दशधा विभागस्तानि वि
 शतिसर्वाग्निः संपद्यतेऽपरस्मिन्प्रस्तारप्रउगमध्याश्रित्यनिके विभजेत्तस्य षड्धा विभागस्तद्दध्याश्रित्योः पदध्या द्वागत्तृतीयायां चतुर्थ्यव्यासाकारयेस्ता
 सामध्याश्रित्यग्नेदाः अंतयो रूपधाय शेषमग्निबृहतीभिः प्राचीभिः प्रकादयेदध्याश्रितयोः संख्यां पूरयेदध्याश्रितयोः संख्यां पूरयेत् १९ इति अष्टमः ११ कूर्मचितं विन्वी तयः कर्मयेत ब्रह्मलोकमाभि
 ह्वयोर्भागायाश्चतुर्थेन वानवमेन वा चतुर्दशेन वष्टकाः कार्येन्ताभिश्चतुस्त्रावानवधा चतुर्दशवा वितीरुपधाय शेषमग्निबृहतीभिः प्राचीभिः प्रकादयेदध्याश्रित
 काभिः संख्यां वा चंमपदधा ध्याश्रित्यादध्याश्रित्योः तस्यां विभागो यथायोगमिष्टकानां द्वा सकृद् १२ कूर्मचितं विन्वी तयः कर्मयेत ब्रह्मलोकमाभि
 तयमिति विज्ञायते ह्यनिरुखबुधचक्राणि साराणि प्रथिमुक्तानि वा विशेषात्तेमन्यामहेऽन्यतरस्या कृतिरित्यथानिचिनिमित्तयावानग्निः सारलिप्रोदेशस्तावतीभूमिपरिमंडलकृत्वा तस्मिन्पावत्संभवेत्तावत्समचतुरस्रकृत्वा तस्याः करणाद्वा दशनेष्टका
 वतितस्य दशप्रक्रमाः पार्श्वमानी भवति तस्य द्वाभ्यां द्वाभ्यां प्रक्रमान्यास्तक्तानामपरः कर्तुः पूर्वस्मिन्ननिके प्रक्रमप्रमाणानि च नित्यानि चतुरस्त्राणि
 कृत्वा तेषां ये अस्ति ते अंत्या पच्छिमादवदक्षिणत एव पश्चादेव मुत्तरतः स आत्मा शिरः पंचपदामाम मध्यं पुरुषव्यासं तस्याः सौत्रक्रमेणाच्छिद्योत्तस्य
 वक्षुदपदानुन मोदपदाक्ष्णमा पूर्वमोत्तमापच्छिदादेव तत्तरापादनाम पच्छिमा व्याख्याता अपरोः पादयोरपरावः सौत्रपच्छिदादेव ताः सारलि
 प्रादेशः सप्तविधः संपद्यते तस्य षष्ठ्यकार्यं तस्य पुरुषस्य चतुर्थ्यस्तिसामध्याः पायाश्चाध्याश्रित्योः पादाश्चतुर्भिः परिहृष्टीयास्तक्रमेणाद्व्याप्योपदसवि
 शणतितद्वयथादीर्घसः कृत्वा तेषां कर्तव्यं कार्यं द्विपदाश्याधेन समचतुरस्रामेकमुपधानं शिरसोश्चतुरस्रामुपदध्या द्वा समुद्रव्याववस्था

बो.प्र.

संयत्तं चतुरस्रं द्विद्विपादेष्टे इति पादेष्टु पदधाद्यदपकिन्नंतस्मिन्तर्धेष्टका उपपद्यन्ते षमग्निं चतुर्भागीयाभिः प्रकादयेदर्थेष्टकाभिः
संख्यां पूरयेत् २० अपरस्मिन्प्रस्तारे शिरोवादिहं समुर्वीमुपदध्यात्पादेष्टके अभितस्तयोरवस्तादभितो द्विद्विद्विपदधाविष्टनीतयो
रवस्तादभितः षट्संहिते द्विपादेष्टके द्विद्विपदतिस्त्रिस्तोत्रेष्टका इति पादेष्टु पदधाद्यदपकिन्नंतस्मिन्तर्धेष्टका पादेष्टकाश्चाप
दध्याके षमग्निं चतुर्भागीयाभिः प्रकादयेदर्थेष्टकाभिः संख्यां पूरयेत् २१ अथापरः पुरुषस्य षोडशीभिर्विशिशतं सारलिप्रदेशः सप्तवि
धः संपद्यते तासां पंचषोडशी रूपेण ह्यपरिमंतं लंकरोति तदुत्तरेण द्रोणाचिता व्याख्यातमथ यापंचषोडश्यस्ताभिरवातरदिक्षु पादानुत्तये
किरसः पुरस्तात्परि कर्षणं व्याख्यातं प्रधिना सप्तधा विभागः धाभियो युज्येतां परस्मिन्प्रस्तारे पादानां शिरोवादिभागः शिरः पादाद्यत्यासं
चिनुयाद्विषतः प्रस्तरांश्चिक्तीर्षत्कर्म स्यात्ततनुपुरीषमुपदध्यान्मथ्येव द्रुलमेतद्रोणाविपरीतमथ हेके सेकविधप्रभृतीन् प्रउगादीन् श्रुवत
समचतुरस्रानेक आचार्यास्तत्पकरण्याद्वादशनेष्टकाकारयेत्तासामर्ध्याः पाद्याश्चाश्वमेधेकं स्थाने पुरुषाभ्यासां नारातिप्रदेशानां प्र
कृतौ वाग्निगुणास्तावो ग्निर्भवत्येकविंशो ग्निर्भवतीति तदुभयं ब्राह्मणमुभयं ब्राह्मणम् २२ अथापरः पुरुषस्य षोडशीभिः १ कूर्मं चितां अपरस्मिन्प्रस्तारे
चिती २ श्मशानं चितां चिन्वीत ३ अथापरः पुरुषस्य षोडशीभिः ४ द्रोणाचितां चिन्वीत ५ रथचक्रचितां चिन्वीत ६ उभयतः प्रउगाचिन्वीत ७
प्रउगाचितां चिन्वीत ८ अलनचितां चिन्वीत ९ कंकचिता एतेनात्मा पुकंचव्यातं १० अथापरः पुरुषस्य पंचगभिः ११ अथ वक्रपक्षो व्याख्या
स्तपुः १२ अथापरः पुरुषस्य पंचगभिः १३ अथ नेभवातिश्येन चितां चिन्वीत १४ नखंगामुपदध्यात् १५ पशुधर्मे हवा अग्निः १६ अर्धोष्टमाः
पुरुषाः प्रथमोभिः १७ प्राग्वंशः षोडशां प्रक्रमायामः १८ अथाग्न्याधेयिको विहारे १९ नानाचतुरस्रे समस्येन २० अथ मे अग्निचयाः २१ ७
इति बोधायनीयशुल्बसमाप्तम् ७ शके १०२६ रक्ताक्षी संवत्सरस्य षोडशमुक्ते प्रतिपदि सोम्यवासरे इदं पुस्तकं धोपेश्वरोपाह्वानंत सुत
सरयारामेण लिखितं ७ श्रीयज्ञेश्वरार्पणमस्तु ७ यादृशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं मया यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषेन विद्यते १ श्रीवि
जयादुर्गार्पणमस्तु ७

[illegible]